

Експертний висновок
до законопроекту «Про тимчасові заходи щодо подолання негативних економічних наслідків поширення коронавірусної інфекції COVID-19»
згідно з статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про тимчасові заходи щодо подолання негативних економічних наслідків поширення коронавірусної інфекції COVID-19», (реєстр. №3225 від 16.03.2020), внесений народним депутатом України Яцик Ю.Г.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується встановити мораторій на нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за кредитними та іншими договірними зобов'язаннями, за податковими зобов'язаннями, мораторій на проведення перевірок органами і посадовими особами, уповноваженими законами здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, мораторій на нарахування пені за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги, а також заходи щодо збереження майна, що знаходиться в іпотеці.

У контексті встановлення мораторію на нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості по кредитним зобов'язанням, встановленим статтею 2 законопроекту, слід зазначити, що Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17 березня 2020 року № 533-ІХ, (далі – Закон) встановлено, що у разі прострочення споживачем у період з 01 березня 2020 року по 30 квітня 2020 року виконання зобов'язань за договором про споживчий кредит (в тому числі, але не виключно, прострочення споживачем у період з 01 березня 2020 року по 30 квітня 2020 року виконання зобов'язань зі сплати платежів) споживач звільняється від відповідальності перед кредитором за таке прострочення.

В тому числі, але не виключно, споживач в разі допущення такого прострочення звільняється від обов'язків сплачувати кредитором неустойку (штраф, пеню) та інші платежі, сплата яких передбачена договором про споживчий кредит за прострочення виконання (невиконання, часткове виконання) споживачем зобов'язань за таким договором. Забороняється збільшення процентної ставки за користування кредитом з причин, інших ніж передбачені частиною четвертою статті 1056-1 Цивільного кодексу України, у разі невиконання зобов'язань за договором про споживчий кредит у період з 01 березня 2020 року по 31 травня 2020 року (в тому числі, але не виключно, прострочення споживачем у період з 01 березня 2020 року по 31 травня 2020 року

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 41CDBEF7B7ADD73104000000ED080000C3140000

Підписувач Гелетій Юрій Ігорович

Дійсний з 23.10.2018 13:01:00 по 23.10.2020 13:01:00

Міністерство фінансів України

14020-04-3/10408 від 08.04.2020

виконання зобов'язань зі сплати платежів). Норми цього пункту поширюються у тому числі на кредити, визначені частиною другою статті 3 цього Закону.

Таким чином норми законопроекту частково дублюють діючу норму Закону.

Разом з тим слід зазначити, що Національний банк заохочує банки вчасно реагувати на економічні проблеми, зумовлені пандемією коронавірусної хвороби COVID-19. Для цього регулятор надіслав банкам лист з низкою рекомендацій для роботи з позичальниками (встановлення умов «кредитних канікул»), а також тимчасово запровадив особливі правила застосування вимог Положення №351 «Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями».

Відповідно до затверджених правил кредити, які обслуговувались станом на 1 березня 2020 року та будуть реструктуризовані до кінця вересня 2020 року, не вважатимуться такими, на які поширюються окремі ознаки дефолту.

2 Разом з тим, статтею 3 законопроекту пропонується запровадити мораторій на нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за податковими зобов'язаннями.

Проте слід зазначити, що Законом, зокрема, встановлено мораторій на застосування штрафів та пені, зокрема, у період з 1 березня по 31 травня 2020 року:

не застосовуються штрафні санкції за порушення податкового законодавства, крім санкцій за:

порушення нарахування, декларування і сплати ПДВ, акцизного податку, рентної плати;

порушення правил обліку, виробництва і обороту пального або спирту етилового на акцизних складах, що застосовуються на загальних підставах;

відчуження майна, яке перебуває у податковій заставі, без згоди контролюючого органу;

порушення вимог до договорів довгострокового страхування життя або договорів страхування в межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема страхування додаткової пенсії.

не нараховується пеня, а нарахована, але не сплачена за цей період пеня, підлягає списанню.

У період з 1 березня по 30 квітня 2020 року:

не застосовуються штрафні санкції за несвоєчасне подання звітності та несвоєчасну сплату ЄСВ;

платникам ЄСВ не нараховується пеня, а вже нарахована пеня за ці періоди підлягає списанню.

Враховуючи викладене, питання запровадження мораторію на нарахування пені та штрафів на основну суму заборгованості за податковими зобов'язаннями вже законодавчо врегульовано.

Також, статтею 5 законопроекту пропонується запровадити мораторій на нарахування пені за несвоєчасне внесення платежів за житлово-комунальні послуги.

Проте слід зазначити, що підпунктом 4 частини третьої Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 17.03.2020 № 530-IX» встановлено заборону на період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни на нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги.

Враховуючи викладене, зазначене питання вже законодавчо врегульовано.

Разом з тим, зважаючи на те, що згідно з статтею 55 Закону України «Про Національний банк України» головною метою банківського регулювання і нагляду Національного банку України є безпека та фінансова стабільність банківської системи, захист інтересів вкладників і кредиторів, вважаємо, що законопроект потребує погодження з Національним банком України.

2

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не має прямого впливу на доходну чи видаткову частину Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект узгоджується із законами, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект може бути підтриманий за умови його доопрацювання.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ГЕЛЕТІЙ